

**IV. ESZTERGOMI
FOTÓBIENNÁLÉ
1984**

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS

VÁRMŰZEUM RONDELLA

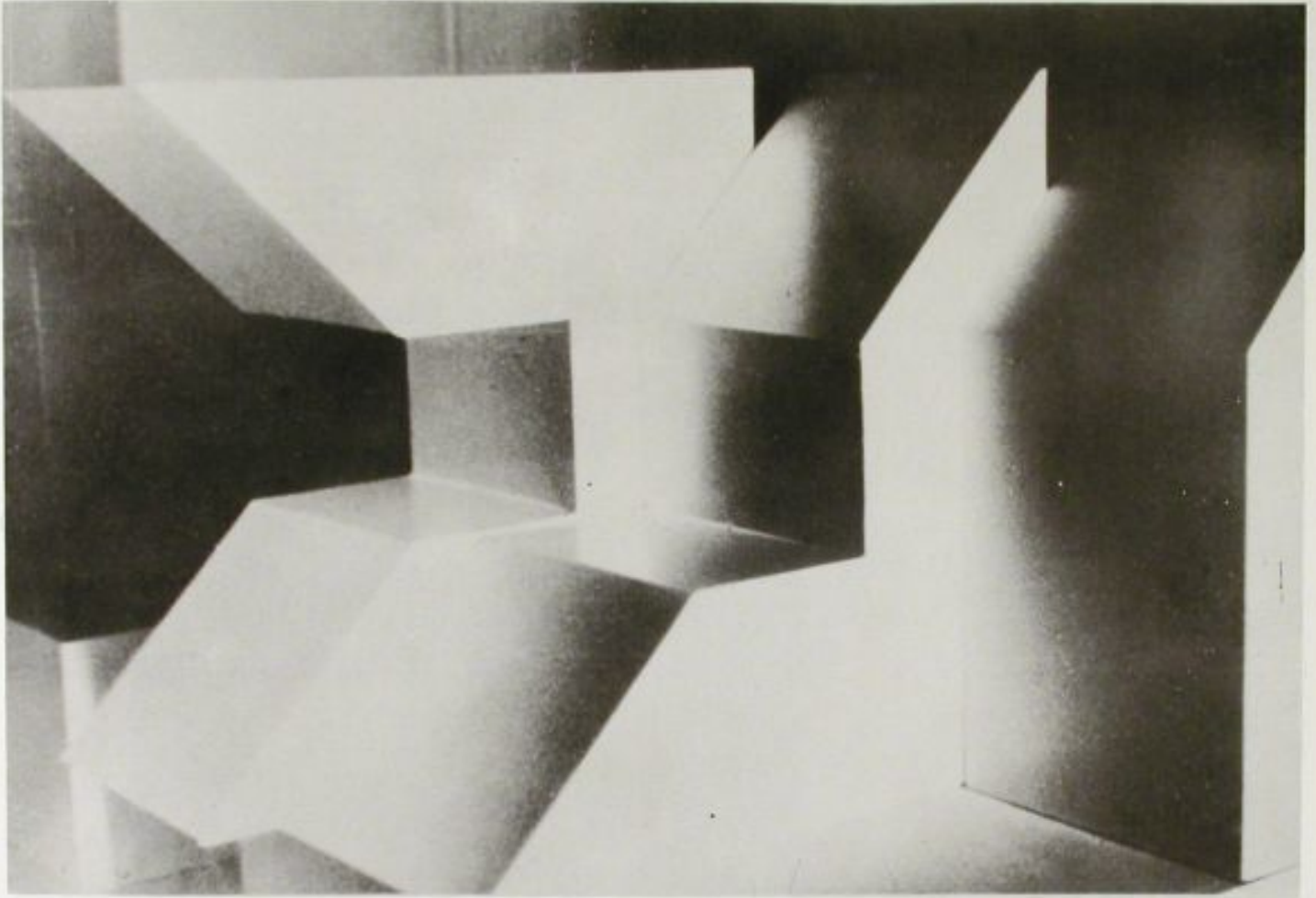
KÁLMÁNDY Ferenc
Kristóf • Christopher

KISS Árpád
Egyenlő mennyiségek IV. • Equal Quantities IV.

KOCSIS Imre
Irkafirka II, • Scribbling II.

KRISS Géza
Formák II, • Forms II,

KULCSÁR György
Polaroid No. 2. • Polaroid No. 2.

LENGYEL András
Szilveszteri posztmodern • New Year's Eve Postmodern

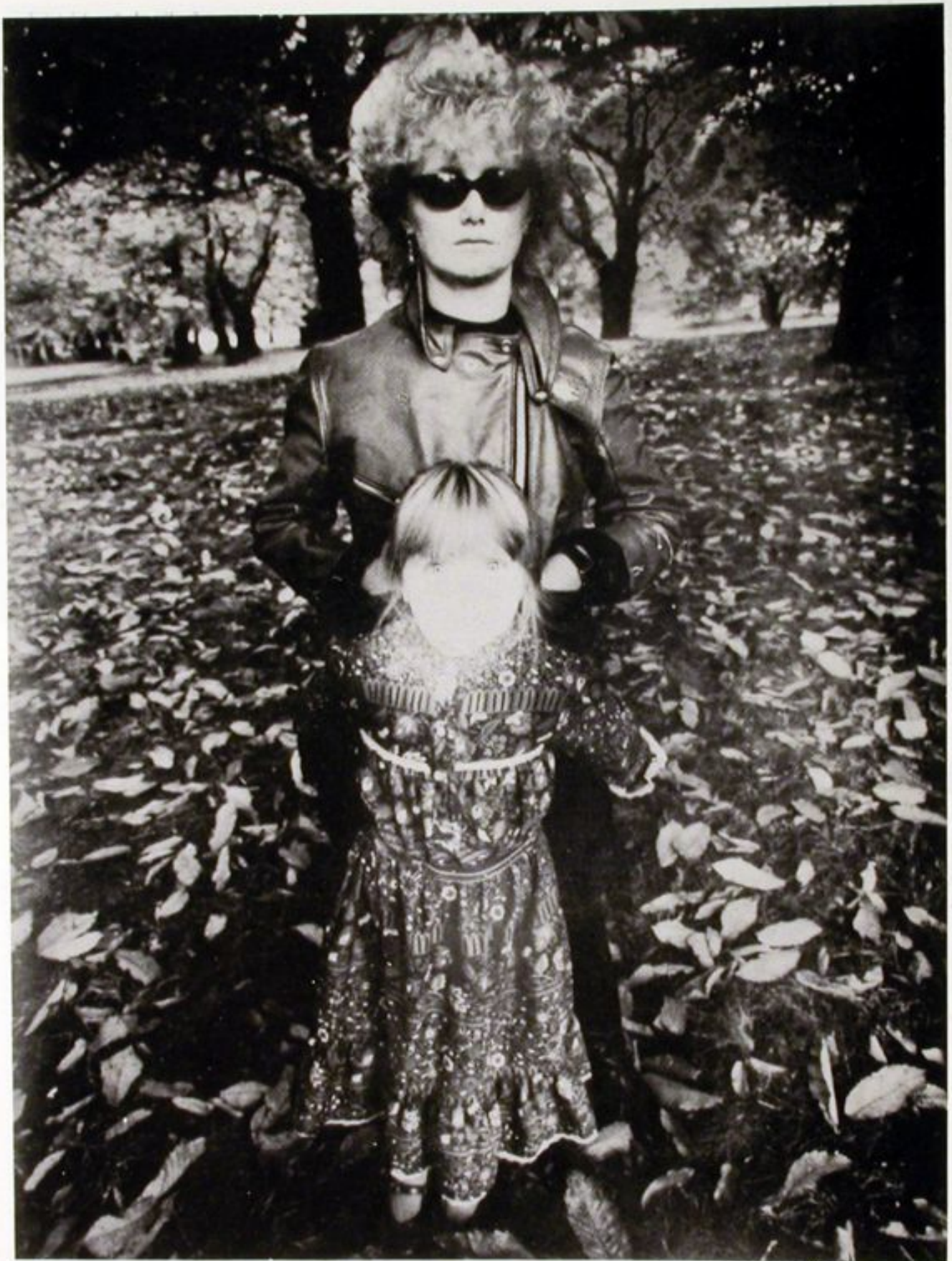

LUX Antal
Cím nélkül I. • Without Title

MAJOR Tibor
Az emlékezés tükré V. • Mirror of Remembrance V.

MARSALKÓ Péter
Mother and Daughter • Mother and Daughter

MUDRÁK Attila
Architektúra • Architecture

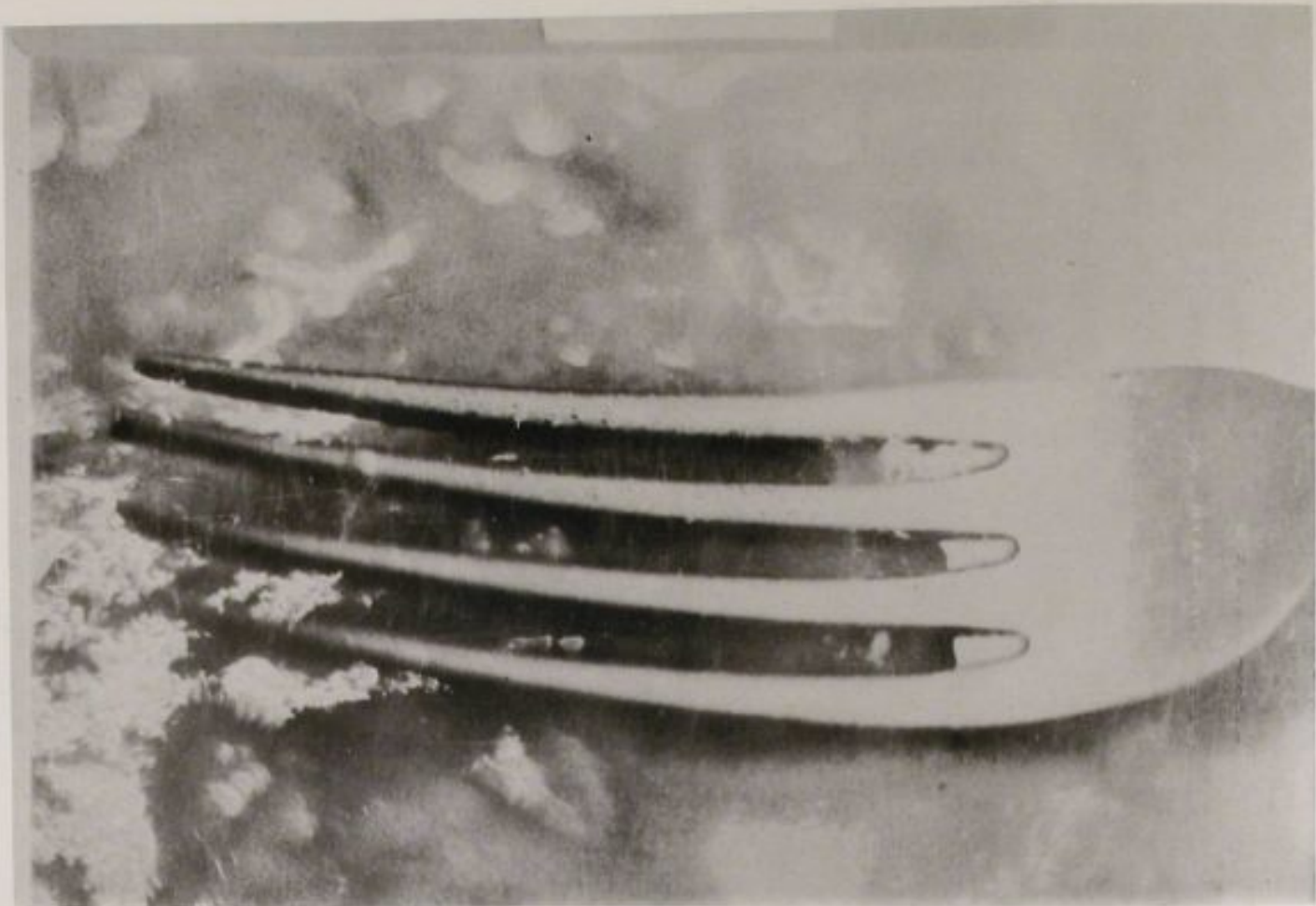

Nézd lupével! (4)
1984. 02. 10.
Nagy András
FPS

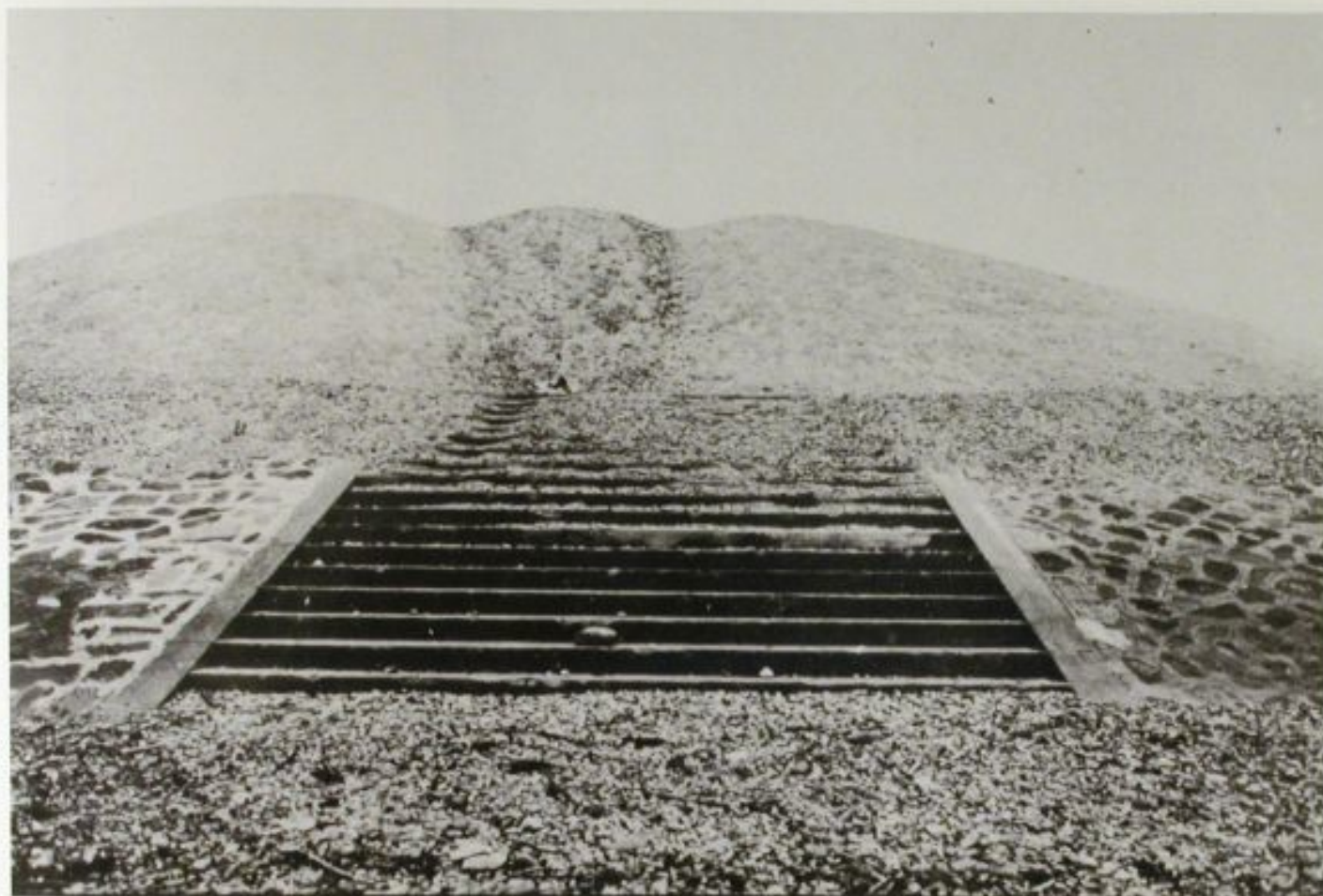
NAGY András
Nézd lupével II. • Look at it a with a magnifier II.

OBERMAYER József
Győri pillanatok • Moments in Győr

PÁCSEK Attila
Villa • Fork

PETRÓCZI András
Cím nélkül • Without Title

PIKLER Péter
Cím nélkül (Nő) • Without Title (Woman)

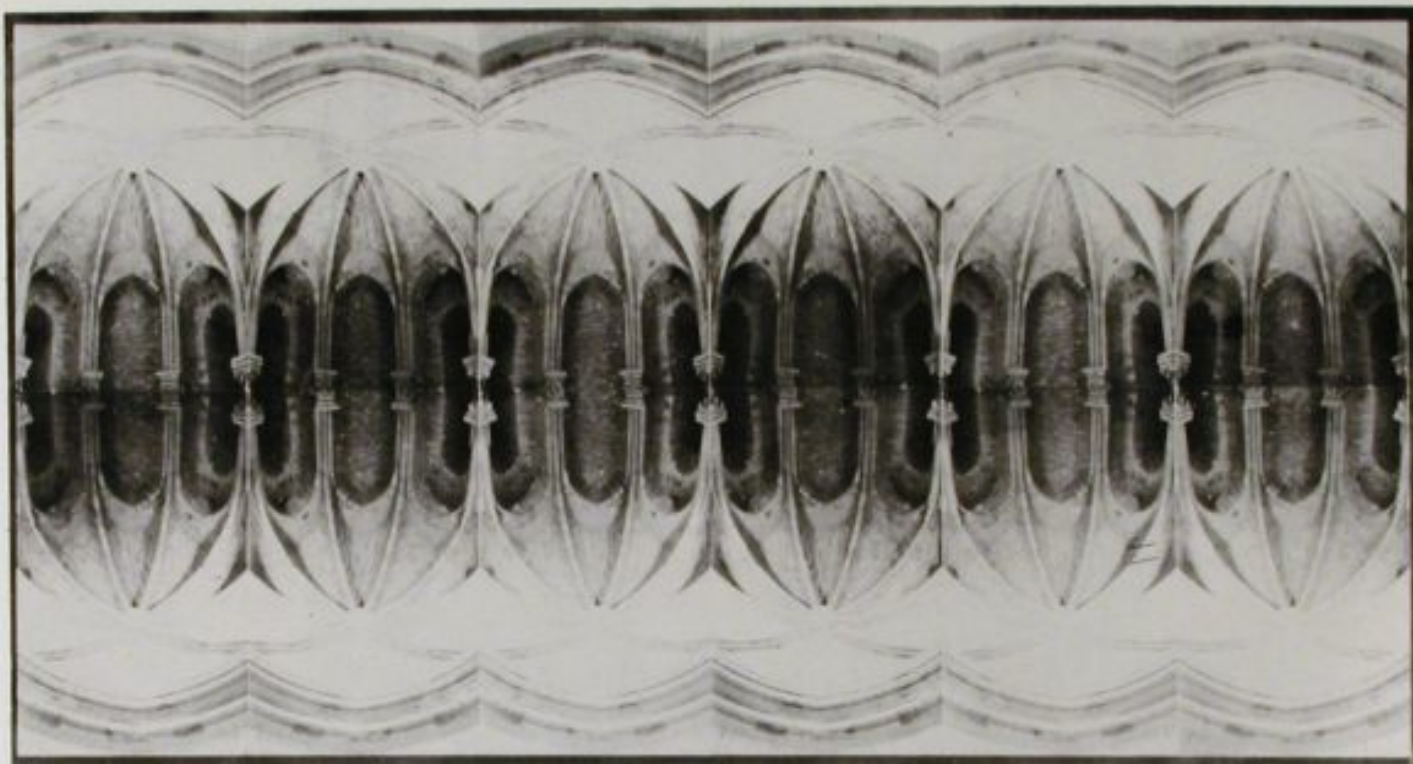
PUSKÁS János
Sorozat I. • Series I.

RETEK Tamás
Érintés • Touch

ROSTA József
Cím nélkül II, • Without Title II.

SIPEKI Gyula
Fragmentumok I. • Fragment

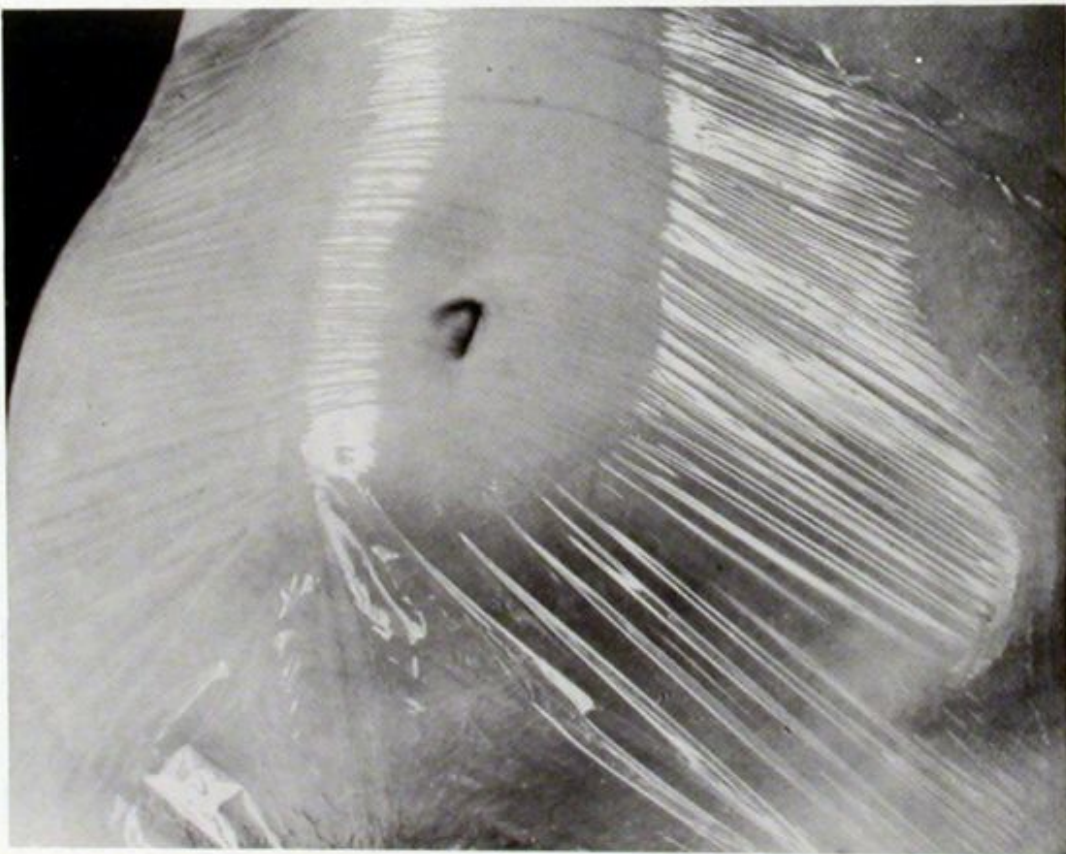
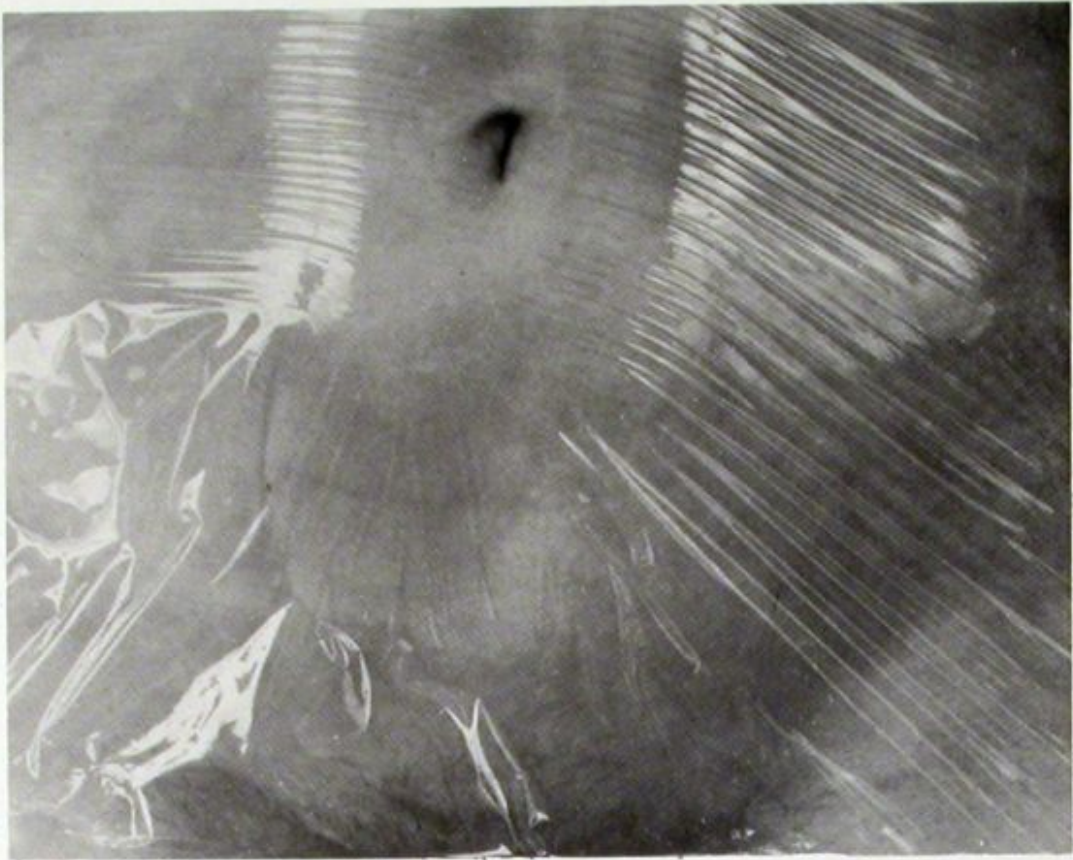
STB. CSOPORT
Kedves Rousseau • Dear Rousseau

SZABÓ Judit
Cím nélkül I. • Without Title I.

SZALAI Tibor
Brett Schneider Architektura • Brett Schneider Architecture

SZERENCSÉS János
Lélegzet No. 1., No. 2. • Breat No. 1., No. 2.

TAMÁS Katalin
Zsuzsa • Susan

TAMÁSI Péter
Kálvária III. • Calvary III.

TASNÁDY László
Portré J. G. • Portrait J. G.

TATAI Tibor
Metamorfózis I-IV. • Metamorphosis I-IV.

TIMÁR Péter
Kétfoldalás önarckép • Two-side Self-portrait

TÓTH Gábor
Kettős portré (Méhes–Xantus–Matkócsik „Diorisszímó” c. filmjének felhasználásával készült)
• Double Portrait

Татьяна

Татьяна

TÓTH György
Fénykép • Photo

TÖRÖK László
Madáchi takarók II. • Madách Blankets II.

TROMBITÁS Tamás
Cím nélküli II, • Without Title

VÁRADI Zoltán
Egy kis fényt Munkácsynak • Some Light for Munkácsy

VÁRNAI Zoltán
Fénygrafika III. • Light-graphics

- ATTALAI GÁBOR**
1013 Budapest, Groza rkp. 11,
Eitűnt múltmaradványok No. 14.
- BAJTAI LAJOS**
1184 Budapest, Lakatos u. 24.
Ősgép I. (magántulajdon)
- BALLA ANDRÁS**
2500 Esztergom, Széchenyi tér 8.
Emlékdokumentációk VI.
André Kertész hamisítvány
- BARICZ KATALIN**
1068 Budapest, Majakovszkij u. 56.
Cím nélkül I.
Cím nélkül II.
Cím nélkül III.
- BÁRÁNY ZOLTÁN**
9400 Sopron, Vasvári Pál u. 20.
Féltelmeim
- BENYHE JÁNOS**
6800 Hódmezővásárhely, Nagy A. J.u. 45.
Jelenleg II.
- BEREKMÉRI ZOLTÁN**
Pomáz, Mártírok u. 22.
Spontán diagonál
- BONYHÁDI KÁROLY**
9700 Szombathely, Akacs u. 7.
„253”
„258” (Romantika)
- BOROS GYÖRGY**
4400 Nyíregyháza, Lengyel u. 51.
Cím nélkül
Cím nélkül
- CSERI LÁSZLÓ**
7632 Pécs, Németh L. u. 38.
Versillusztráció I–II–III–IV–V.
- DALLOS LÁSZLÓ**
9700 Szombathely, Sebes Gy. u. 3.
Cím nélkül I.
Liget
Fa
- DEZSŐ MIHÁLY**
6722 Szeged, Hajnóczy u. 3.
Cím nélkül (sorozatból: II, IV, VIII)
- FEJÉR ERNŐ**
3526 Miskolc, Pozsonyi u. 84. IV. 2.
Pótcselekvés – csendélet
Intelem házigyári lakásból
Folyamat I–II–III.
- FUSZENECKER FERENC**
2100 Gödöllő, Korvin O. krt. 2. I. 6.
Sámano
Reflexió
- GYIMESSY ÉVA–NEMESI TIVADAR**
1027 Budapest, Bem J. u. 18.
Sport I–II–III–IV.
- HARNÓCZY ÖRS**
7621 Pécs, Anna u. 34.
Illusztráció I.
Illusztráció II.
- HORVÁTH DÁVID**
Budapest, Tito u. 35.
Falatozó
- JANKOVSZKY GYÖRGY**
1125 Budapest, Kútvolgyi u. 38/b.
Utolsó felvétel (szöveg)
SX–70 Kíséret
- KÁLMÁNDY FERENC**
7625 Pécs, Aradi u. 40.
Sanyika
Kása
János
Kristóf
- KISS ÁRPÁD**
1064 Budapest, Belolannáz u. 9.
Egyenlő mennyiségek I–II–III–IV–V.
- KÓCSIS IMRE**
2000 Szentendre, Lukács fivérek u. 5.
Irkafirka I–II–III–IV.
- KRISS GÉZA**
1082 Budapest, Práter u. 34.
Formák II.
- KULCSÁR GYÖRGY**
1012 Budapest, Várlok u. 18.
Polaroid No. 1.

Polaroid 2.
Polaroid 3.
- LENGYEL ANDRÁS**
1016 Budapest, Derék u. 14.
Sziheszteri posztmodern '84
- LUX ANTAL**
Cím nélkül I–II.
- MAJOR TIBOR**
4032 Debrecen, Hajdu I. u. 28/68.
Az emlékezés tükre II.
Az emlékezés tükre V.
- MUDRÁK ATTILA**
Architektúra
- MARSALKÓ PÉTER**
7621 Pécs, Felsőmalom 16/1.
Mother and Daughter
- NAGY ANDRÁS**
922 Győr, Gorkij u. 25.
Nézd lupéval II.
- OBERMAYER JÓZSEF**
9022 Győr, Gorkij u. 38.
Szatir álarc
Győri pillanatok
- PÁCSER ATTILA**
1143 Budapest, Cserei u. 14.
Villa
- PETRÓCZY ANDRÁS**
1063 Budapest, Szinyei Merse Pál u. 11.
Cím nélkül I.
Cím nélkül II.
- PIKLER PÉTER**
1025 Budapest, Palánta u. 15/6.
Cím nélkül I. (N6)
- PUSKÁS JÁNOS**
6728 Szeged, Bajai u. 2–4.
Sorozat I.
Sorozat III.
- RETEK TAMÁS**
1066 Budapest, Ó u. 38.
Ellentét és párhuzam
Érintés
- ROSTA JÓZSEF**
9700 Szombathely, Rózsa F. krt. 57.
Cím nélkül I–II.
Más hatás I–II.
- SYPEKI GYULA**
2500 Esztergom, Deák F. u. 3.
Fragmentumok I–II–III.
- STB. CSOPORT**
2500 Esztergom, Petőfi u. 22.
Kedves Rousseau
- SZABÓ JUDIT**
1013 Budapest, Döbrentei u. 10.
Cím nélkül I.
- SZALAI TIBOR**
1215 Budapest, Ady E. u. 19.
Fotoarchitektúra (részlet)
Fotoarchitektúra (részlet)
Brett Schneider Architektúra
- SZERENCSES JÁNOS**
Fuvallat 1984.
Lélegzet No. 1–No. 2.
- TAMÁS KATALIN**
1116 Budapest, Hengermalom köz P/1.
Zuza
- TAMÁSI PÉTER**
2500 Esztergom, Béke tér 60.
Kálvária III.
- TASNÁDY LÁSZLÓ**
1077 Budapest, Rózsa F. 27.
Portré B. I.
Portré J. G.
- TATAI TIBOR**
2800 Tatabánya, Mértfrok u. 24.
Metamorfózis I–IV.
- TIMÁR PÉTER**
1022 Budapest, Zilah u. 4.
Kétoldalas ónarckép
- TÓTH GÁBOR**
1033 Budapest, Kórház u. 7.
Kettős portré (Méhés–Xantus–Matkócsik
„Diorisszimó” c. filmjének
felhasználásával készült)
- TÓTH GYÖRGY**
1223 Budapest, Névtelen u. 25.
Fénykép
- TÖRÖK LÁSZLÓ**
1037 Budapest, Mátyáshegyi u. 12.
Madáchi takarók I–II–III.
- TROMBITÁS TAMÁS**
Cím nélkül I–IV.
- VÁRADI ZOLTÁN**
5600 Békéscsaba, Lencsési u. 36.
Egy kis fényt Munkácsynak
- VÁRNAI LÁSZLÓ**
1025 Budapest, Boróka u. 7.
Fénygrafika III.
- GÁBOR ATTALAI**
1013 Budapest, Groza rkp. 11.
Disappeared Remains No. 14.
- LAJOS BAJTAI**
1184 Budapest, Lakatos u. 24.
Primitive Machine I. (private property)
- ANDRÁS BALLA**
2500 Esztergom, Széchenyi tér 8.
Memorial Documentations VI.
André Kertész forgery

- KATALIN BARICZ**
1068 Budapest, Majakovszkij u. 56.
Without Title I.
Without Title II.
Without Title III.
- ZOLTÁN BÁRÁNY**
9400 Sopron, Vasvári Pál u. 20.
My Fears
- JÁNOS BENYHE**
6800 Hódmezővásárhely, Nagy A. J. u. 45.
At Present II.
- ZOLTÁN BEREKMÉRI**
Pomáz, Mártírok u. 22.
Spontaneous Diagonal
- KÁROLY BONYHÁDI**
9700 Szombathely, Akacs u. 7.
„253”
„258” (Romance)
- GYÖRGY BOROS**
4400 Nyíregyháza, Lengyel u. 51.
Without Title
Without Title
- LÁSZLÓ CSERI**
7632 Pécs, Németh L. u. 38.
Poem Illustration I—II—III—IV—V.
- LÁSZLÓ DALLOS**
9700 Szombathely, Sebes Gy. u. 3.
Without Title I.
Parkland
Tree
- MIHÁLY DEZSŐ**
6722 Szeged, Hajnóczy u. 3.
Without Title (from the series II, IV, VII)
- ERNŐ FEJÉR**
3526 Miskolc, Pozsonyi u. 84, IV. 2.
Additional Act — still life
Warning from a new flat
Process I—II—III.
- FERENC FUSZENECKER**
2100 Gödöllő, Korvin O. krt. 2. I. 6.
Shaman
Reflection
- ÉVA GYIMESSY—TIVADAR NEMESI**
1027 Budapest, Bem J. u. 18.
Sport I—II—III—IV.
- ÓRS HARNÓCZY**
7621 Pécs, Anna u. 34.
Illustration I.
Illustration II.
- DÁVID HORVÁTH**
Budapest, Tito u. 35.
Person Having a Snack
- GYÖRGY JANKOVSKY**
1125 Budapest, Kútvölgyi u. 38/b.
Last Picture (text)
SX—70 Experiment
- FERENC KÁLMÁNDY**
7625 Pécs, Aradi v. u. 40.
Alec
Mush
John
Christopher
- ÁRPÁD KISS**
1054 Budapest, Beloianisz u. 9.
Equal Quantities I—II—III—IV—V.
- IMRE KOCSIS**
2000 Szentendre, Lukács fivérek u. 5.
Scribbling I—II—III—IV.
- GÉZA KRISZ**
1082 Budapest, Práter u. 34.
Forms II.
- GYÖRGY KULCSÁR**
1012 Budapest, Várfok u. 18.
Polaroid No. 1.

Polaroid No. 2.

Polaroid No. 3.
- ANDRÁS LENGYEL**
1016 Budapest, Derék u. 14.
New Year's Eve Postmodern '84
- ANTAL LUX**
Without Title I—II.
- TIBOR MAJOR**
4032 Debrecen, Hajdú I. u. 28/68.
Mirror of Remembrance II.
Mirror of Remembrance V.
- ATTILA MUNDRÁK**
Architecture
- PÉTER MARSALKÓ**
7621 Pécs, Felsőmalom u. 16/1.
Mother and Daughter
- ANDRÁS NAGY**
1123 Budapest, Alkotás u. 25.
Look at it with a Magnifier
- JÓZSEF OBERMAYER**
9022 Győr, Gorkij u. 38.
Mask of a Satyr
Moments in Győr
- ATTILA PÁCSER**
1143 Budapest, Cserrei u. 14.
Fork
- ANDRÁS PETRÓCZY**
1063 Budapest, Szinyei Merse Pál u. 11.
Without Title I.
Without Title II.
- PÉTER PIKLER**
1025 Budapest, Palánta u. 15/6.
Without Title I. (Woman)
- JÁNOS PUSKÁS**
6728 Szeged, Bajai u. 2—4.
Series I.
Series II.
- TAMÁS RETEK**
1066 Budapest, Ó u. 38.
Contrast and Parallel
Touch
- JÓZSEF ROSTA**
9700 Szombathely, Rózsa F. krt. 57.
Without Title I—II.
Another Effect I—II.
- GYULA SIPEKI**
2500 Esztergom, Deák F. u. 3.
Fragments I—II—III.
- STB GROUP**
2500 Esztergom, Petőfi u. 22.
Dear Rousseau
- JUDIT SZABÓ**
1013 Budapest, Döbrentei u. 10.
Without Title I.
- TIBOR SZALAI**
1215 Budapest, Ady E. u. 19.
Photo — architecture (fragment)
Photo — architecture (fragment)
Brett Schneider Architecture
- JÁNOS SZERENCSES**
Gentle Breeze 1984.
Breath No. 1. — No. 2.
- KATALIN TAMÁS**
1116 Budapest, Hengermalom köz P/1.
Susan
- PÉTER TAMÁSI**
2500 Esztergom, Béke tér 60.
Calvary III.
- LÁSZLÓ TASNÁDY**
1077 Budapest, Rózsa F. 27.
Portrait B. I.
Portrait J. G.
- TIBOR TATAI**
2800 Tatabánya, Mártírok u. 24.
Metamorphosis I—IV.
- PÉTER TIMÁR**
1022 Budapest, Zilah u. 4.
Two — side Self — portrait
- GÁBOR TÓTH**
1033 Budapest, Kórház u. 7.
Double Portrait (Used the film:
„Diorisszímó”
by Méhes—Xantus—Mathócsik)
- GYÖRGY TÓTH**
1223 Budapest, Névtelen u. 25.
Photo
- LÁSZLÓ TÖRÖK**
1037 Budapest, Mátyáshegyi u. 12.
Madách Blankets I—II—III.
- TAMÁS TROMBITÁS**
Without Title I—IV.
- ZOLTÁN VÁRADI**
5600 Békéscsaba, Lencsési u. 36.
Some Light for Munkácsy
- LÁSZLÓ VÁRNAI**
1025 Budapest, Boróka u. 7.
Light — graphics

SZÉP A FÉNYKÉP FORTE PAPIRON
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF FORTE PHOTOPAPIER
YOUR PICTURES ARE NICE ON FORTE PHOTOPAPERS

FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZINES
FORTE-ANYAGOKAT!
BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN FORTE MATERIALIEN!
USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR PHOTO-MATERIALS
MADE BY FORTE!

FORTE FOTOKÉMIAI IPAR,

2601 VÁC, VAM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

A
KOMTURIST
az alábbi szolgáltatásaival áll
rendelkezésre Kedves Vendégeinek:

Szállásbiztosítás — a megyében és az ország
bármely területén
Külföldi és belföldi társasutazások szervezése
Valutaváltás
Üdültetés a megyében
Idegenvezetés, túravezetés
Étkezés biztosítása
Külföldi és belföldi menetjegyek árusítása
Információ
Rendezvények, kongresszusok lebonyolítása
Megyei és városi programok szervezése
Útikalauzok és ajándéktárgyak értékesítése
Orgonahangversenyek
Sétakocsikázás
Lovaglás

IRODÁINK:

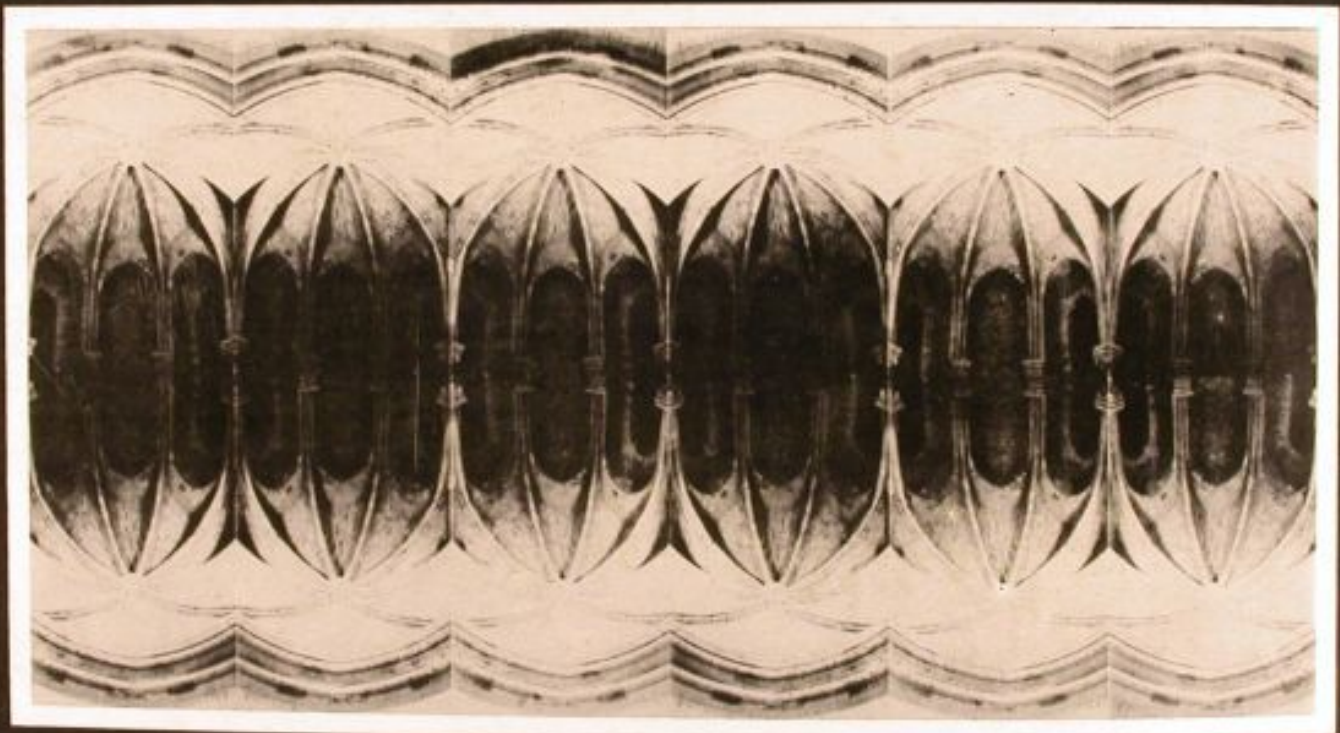
2510 Dorog, Felszabadulás u. 33. Tel.: 209
2500 Esztergom, Széchenyi tér 13.
Tel.: 484 Telex: 22-6606
2900 Komárom, Mártírok u. 19/a.
Tel.: 113 Telex: 27434
2870 Kibér, Komáromi u. 1. Tel.: 186
2890 Tata, Ady E. u. 9.
Tel.: 247 Telex: 27-223
2800 Tatabánya, V. Győri u. 12.
Tel.: 11-936

*

**A
tudást
Ön,
a technikát
mi
biztosítjuk!**

IV. ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ 1984

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS

A IV. ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ RENDEZŐSZERVEI:

Művelődésügyi Minisztérium
Magyar Fotóművészek Szövetsége
Komárom megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztálya
Közép-Dunavidéki Intézőbizottság
Városi Tanács VB. Művelődési Osztálya, Esztergom
Vármúzeum, Esztergom
Balassa Bálint Múzeum, Esztergom
Keresztény Múzeum, Esztergom
Komárom megyei Tanácsi Tervező Iroda, Esztergom
Petőfi Sándor Általános Művelődési Központ, Esztergom

A ZSÜRI TAGJAI:

FÉNER TAMÁS
GERA ZOLTÁN
FÁBIÁN LÁSZLÓ
DR. BÁRDOS ISTVÁN
GYŐRI CSABA
HORVÁTH BÉLA
KESZTHELYI FERENCNÉ
PETERNÁK ZOLTÁN

*

A kiállítást rendezte: HORVÁTH BÉLA,
az esztergomi Vármúzeum igazgatója
A rendezőbizottság elnöke: FÁBIÁN LÁSZLÓ

Két esztendővel ezelőtt szerényen arról beszéltünk, szeretnénk, ha országos fórumává válnánk az ún. experimentális fotográfiának, mert benne a fotográfia jövőjét is sejteni véltük. Nos, megértük, hogy Esztergom negyedszer is otthont ad ennek a szemlének, ha lehet még nagyvonalúbb, bőkezűbb támogatással. És megállapíthatjuk azt is, hogy a fényképezők szintén fontosnak tartják a részvételt a biennálén: ezúttal is hatalmas anyag érkezett be, s a válogatás korántsem volt egyszerű feladat. Annyit azonban itt meg kell jegyeznünk, hogy az elmúlt esztendők bizonytalanságai (amelyek részben már 1982-ben is tapasztalhatók voltak) tovább szélesedtek, a gyakori stílusváltások, majd az ezeket követő regresszió — úgy tetszik — egyelőre fölmérhetetlen zavart okoztak a fotográfusok körében. Az elmúlt néhány év alatt tulajdonképpen nem is annyira a fotográfia (de nem lenne szerencsés egyéb művészeti ágakat kivonni a jelenség alól), mint inkább az esztétikai értékelés, az értéknormák és értékrendek változtak meg. Vagy kavartak össze, ahogyan többek is állítják. Az önkifejezés állandó változtatásának avantgard lendülete magát a változtató gesztust minősítette elsődleges értékévé, és csak sokatrendűen veti föl a műben megnyilatkozó, történetileg is szemlélfelhető esztétikai értéket. Egészen pontosan: sokkal inkább becsléte van azoknak az alkotásoknak, amelyek a hagyományos értékeket (művészség, mesterségbeli tudás, a kifejezés tágabb érvényessége stb.) sutba dobják, helyettük a polgár epatirozását vállalják föl. Vagy — igényesebb szinten — a magánmitoszok vonzó és tudatosan szűkre zárt világát választják. Kár lenne elhamarkodottan mindezt a művészek nyakába varrni; annál már jobban ismerjük a történelmi—társadalmi mozgásokat, semhogy azoktól elvonatkoztatva, kísérleti lombikban folytatnánk vizsgálatakat.

Abban, hogy az értékrend megváltozott, hogy a hagyományos értékek devalválódtak minden bizonnyal szerepe van az emberi lét bizonytalanságának. Soha ilyen kopkrétan nem érezhette senki, hogy néhány önkényes mozdulattal az, amit emberi kultúrának szoktunk nevezni, egyszer s mindenkorra eltűntethető — egyetemben az élettel. És soha ennyire nem rekedt kívül a legfontosabb döntéseken a többség, következésképpen az egyén sem volt soha ennyire kiszolgáltatott. A művész szintén érzékeli ezeket a jelenségeket, fájdalmas magábaroskadása, esetleges cinizmusa logikus (noha nem föltétlenül a legadekvátabb) válasz az őt is ért atrocitásokra. Fölfoghatjuk akár tiltakozásképpen is, hiszen valójában eredeti művészstatusát, tehát hogy a társadalom lelkiismerete, nevelője, figyelmeztetője, szószólója stb. adja föl vagy rejti indirekt gesztusok mögé az említett válaszadási formák által. Nem arról van szó, hogy a művész nem akarja szépnek látni a világot, de arról igen, hogy ezt a világot, világunkat meglehetősen nehéz szépnek látni, aki pedig minden áron annak mutatja, nos, az felelőtlen, szemfényvesztő. (Tudniillik ez utóbbiból hiányzik a legcsekélyebb változtatási szándék is.)

Talán az elmondottakhoz képest sem hat ellentmondásnak, hogy a felelős művész mindezek ellenére is minduntalan a szépség után kajtat, mindenhol azt firtatja, igyekszik kicsiholni a legkülönb helyzetekből is. Ha másként nem menne, hát a rótság szépségét fedezi föl. Persze, mondhatnánk, már a szociofotósok dokumentuméhségébe is megmutatkozott ez a hajsz. Szeietnénk azonban kijelenteni,

napjaink rótságimádatának az égvilágon semmi köze az említett szemlélethez: ebből éppenséggel az a társadalmi bírálati gesztus hiányzik, amely a szociofotót egyáltalán létrehozta. Annak a bűnök fölvonultatása, konfrontálása volt mindenekelőtt a célja, ez a világ baljóslatú dialektikáját, az ellentétek állandó koegzisztenciáját szajkózza, s egy filozófiai igazságból próbál esztétikai értékeket levezetni. Ám a filozófia és az esztétika viszonya mégiscsak bonyolultabb ennél, valóságrelációik is eltérnek. Mindez mégsem jelenti azt, hogy napjaink fotográfiájában ne lennének bőségben az értékek, csupán arra szerettük volna fölhívni a figyelmet, mennyire ideologikus karakterű művészet ez.

A beérkezett művek túlnyomó többsége azt a következtetést is megengedi, hogy szokatlan módon szaporodtak el az olyan jellegű fotográfiák, amelyek egyértelműen egy-egy gesztus jelentőségét kívánják hangsúlyozni, a bennük megnyilatkozó alkotói szándékot előtérbe helyezni. Ezek expresszivitása — úgy tetszik — aszurban is van napjaink elsőszámú művészeti törekvéssel, ugyanakkor azonban — mivel ezt a kifejezéssel téveszti össze — ugyancsak bizonytalansági tényező. Másik föltűnő jelenség viszont éppen ellentétesnek látszik az előbbivel: ez pedig a díszítmény kultiválása. Ellentétük azonban kissé oldható, ha meggondoljuk, mennyire a gesztushoz kötött és mennyire nem szerkezeti jellegű ez a díszítmény. Arról van ugyanis szó, hogy a díszítményben is bármilyen mellé kerülhet, nincsenek skrupulusok a stílust illetően sem. Hihetnők ezt valamiféle ironiának is, ha nem lenne ennyire ösztönös, ha nem lenne ennyire kiszámíthatatlan, sőt, bárdolatlan is olykor. Ha pedig kiszámítottabb, akkor félreismérhetetlen az ornámens felé közeledés.

A IV. Esztergomi Fotóbiennálé tehát meglehetősen színes tablója lesz történelmi emlékeinkben napjaink magyar fotográfiájának, és ez jól is van így. Mert, ha nem derült volna ki, mindezideig azt bizonygattuk, hogy a nagymérvű individualizálódásban elkoptak a divatok is, minden egyes alkotó bátrabban hagyatkozik saját magára, bátrabban és féktelenebbül gesztusaira, pillanatnyi hangulatától preferált ízlésére. És akkor most egy bizonytalanságról is essék szó. Válogattuk az anyagot, hogyne válogattuk volna, hiszen ennyit az egész megyében sem lehetett volna falra rakni. Ám ebben az individuális szélsőségben előfordulhat olyasmi, hogy a tisztelt grémium, a zsűri tévedett. Elsikkadt a tekintet egy a későbbiekben értéknek mutató mű föliött. Ez előfordulhat. Mégis, ezúttal elnézést kérünk, reméljük nem okoztunk olyan sértődést, amely két esztendő múlva bárki kedvét elvehetné, hogy képeit a Rondella falain láthassa.

Fábián László

Two years ago we were speaking modestly about to become a national forum of the „experimental photography“ because we saw the future of the photography in it. Well, we have lived to see, that Esztergom —with a generous supporting gives home for this view for the fourth time. It can be laid down as a fact that it's very important for the photographers to take part in the exhibition too; this time we have received again a great number of material and it wasn't easy to choose. We have to make a remark here that the hesitation of the previous years (these could be experienced already in 1982) became wider. The frequent change of style and the regression which followed that caused an immeasurable confusion among the photographers.

During the last few years the scale of values changed, or mixed up as several people assert not the photography but much rather the aesthetical appraisal. Those works of art have the biggest reputation which throw away the traditional value (like: qualifications, of wider strength expression and make people amaze instead). Or they choose the attractive but grey, closed world of the myths. It would be a pity to impose hastily all of this on the artists as we know the historical — social motion and don't want to continue inquest in a trial test-tube.

To a certain extent the uncertain life of humanity must change the scale of values and causes the depreciation of the traditional values so far nobody could feel so evidently that the human civilization could be disappeared with a few arbitrary movements for ever. And the majority was never excluded so much from the most important decisions, consequently the individual wasn't ever so much exposed. The artist also discerns these phenomena and although it's not the most equivalent his cynicism is the answer against the attack. We can comprehend this as a protesting because they give up their original artistic status. It's out of the question that the artist doesn't want to see the world as a splendour, but it's very hard to see this beautiful world it is, and if somebody a wonderful picture at any price, — the person must be delusive. (This artist hasn't any intention of the smallest change). In spite of this the artist incessantly goes after the beauty of the world, looks for it everywhere. If there is no other way he discovers the beauty of the ugliness.

But we would like to declare that the adoration of the ugliness nowadays has nothing to do with the mentioned view. Exactly the manifestation of the social-criticism has been missing from the view which made the socialphoto. The socialphoto has the following purpose: to march up the felonies and to confront them with each other. It shows us the ominous dialectics of the world, the permanent coexistence of the conflicts, and tries to trace aesthetical value out of a philosophical truth. But the connection of the philosophy and the aesthetics is more complicated than this, their reality relations are also different. All these don't mean that the today's photography isn't full of value, we would only like you to remember that this art has an ideological feature.

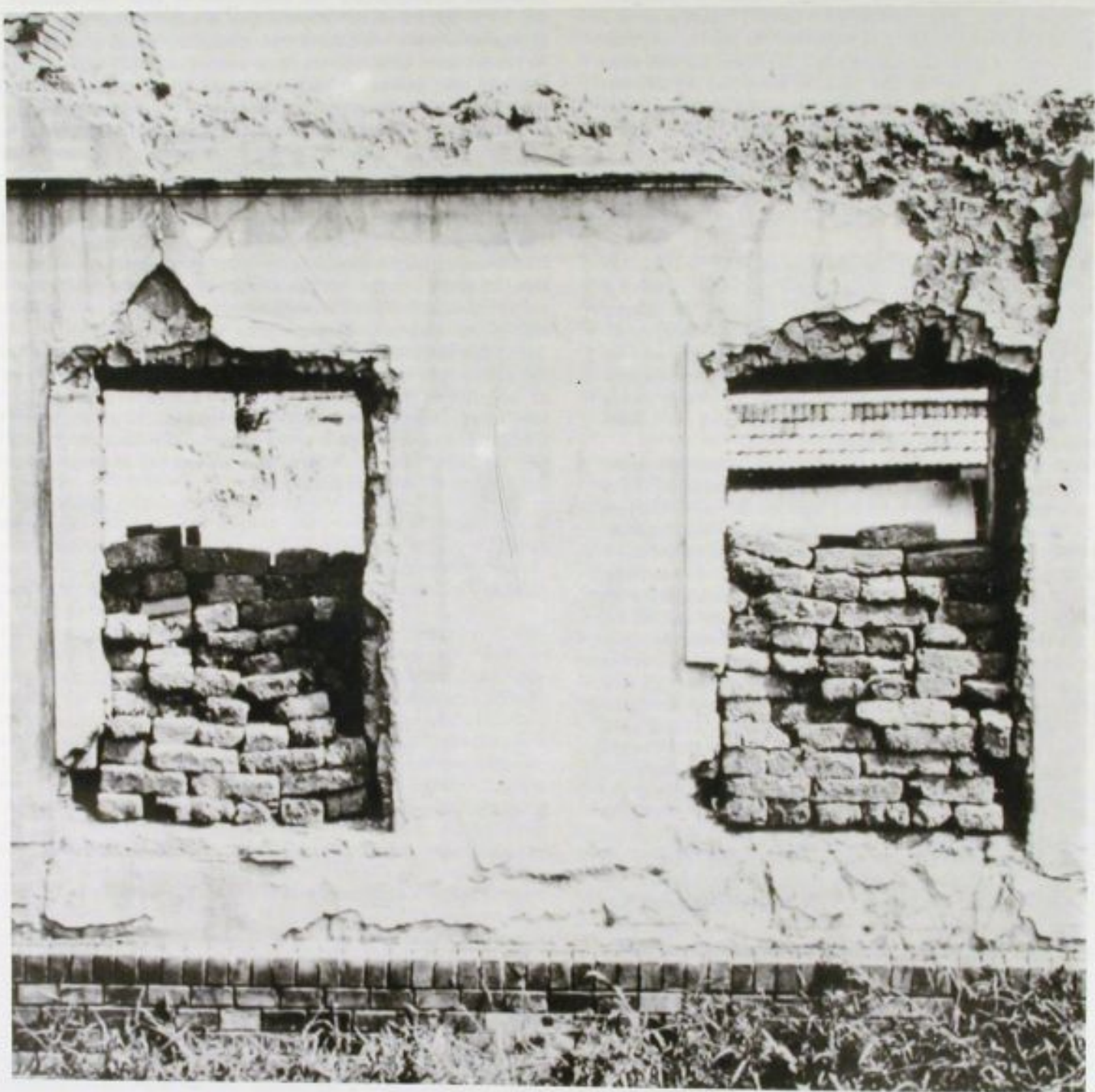
We can draw our conclusion from the majority of the works of art received that those photos increased unusual way which wish to

emphasize unambiguously the importance of each manifestation and try to put the creator intention into the limelight. Their power of expressions are not behind the artistic aspiration of our days but in the same time they are uncertainty factors. The other conspicuous symptom seems to be contrast with the previous aspiration and this is nothing else but the fondness of decoration. Their contrast can be soluble when we think it over that this decoration isn't structural character. Anything can be close to each other in the decoration too, there isn't any doubt about the style either. We could think that this is some kind of irony, — if it weren't so instinctive, incalculable sometimes even halfhearted.

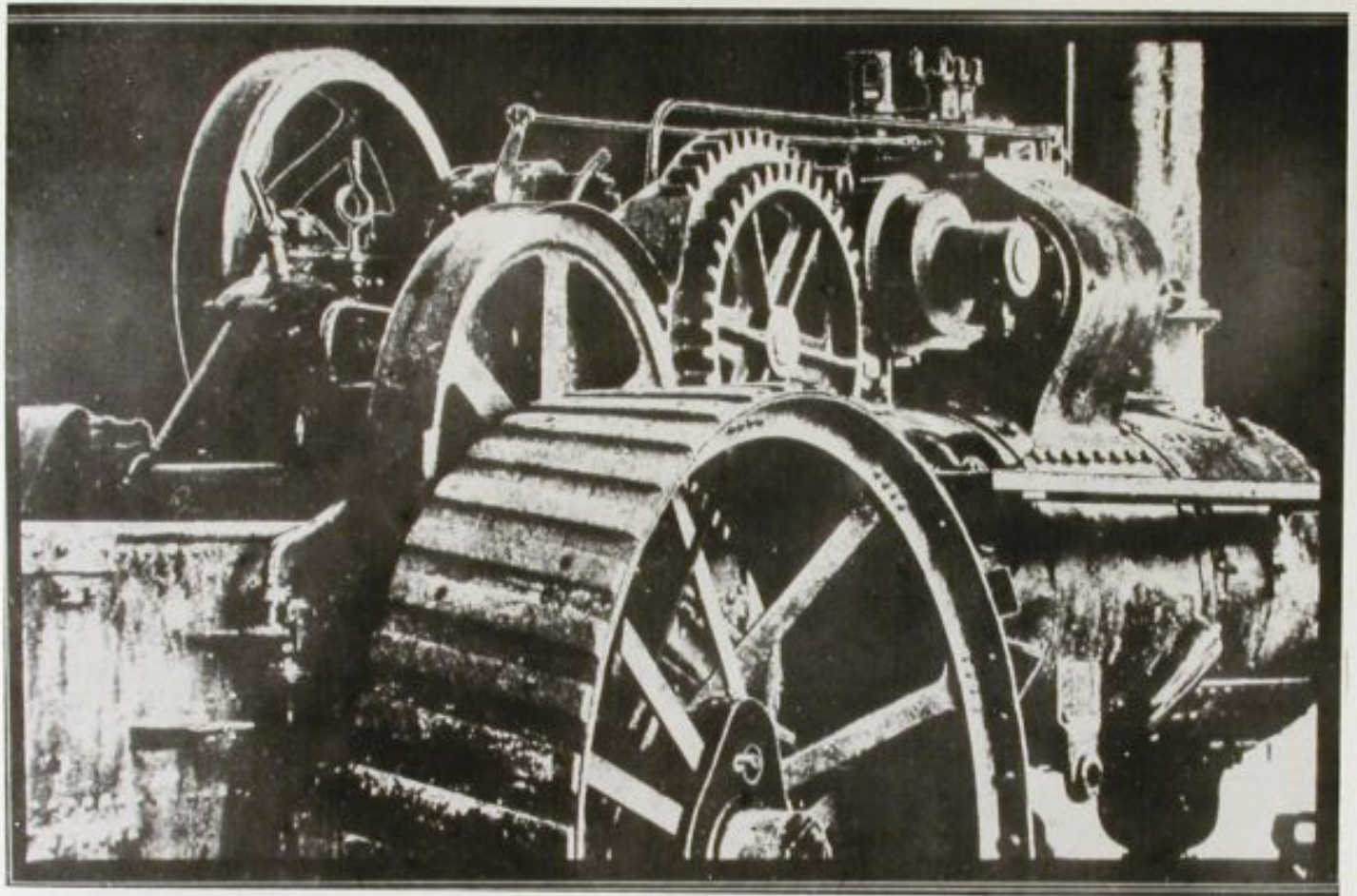
The IV. Exhibition of photography in Esztergom will be a colourful tableau of the Hungarian photo-art of our days. So far we have tried to prove that the fashions became threadbare and each creator will give himself, will express himself more boldly, wildly and his style will depend on his momentary mood.

Let us talk about an uncertainty: We had to sort out the material we got because we couldn't place so many photos even in the county. But in this individual extreme it's possible that the jury was wrong. Maybe jury passed over some works of art which would be value later on. It could happen. Still please forgive us and we hope you won't lose your persistency and will bring your photos for the next exhibition.

László Fábán

ATTALAI Gábor
Eltűnt múltmaradványok No. 14, • Disappeared Remains No. 14.

BAJTAI Lajos
Őngép I. • Primitive Machine I.

BALLA András
Emlékdokumentációk VI. • Memorial Documentations VI.

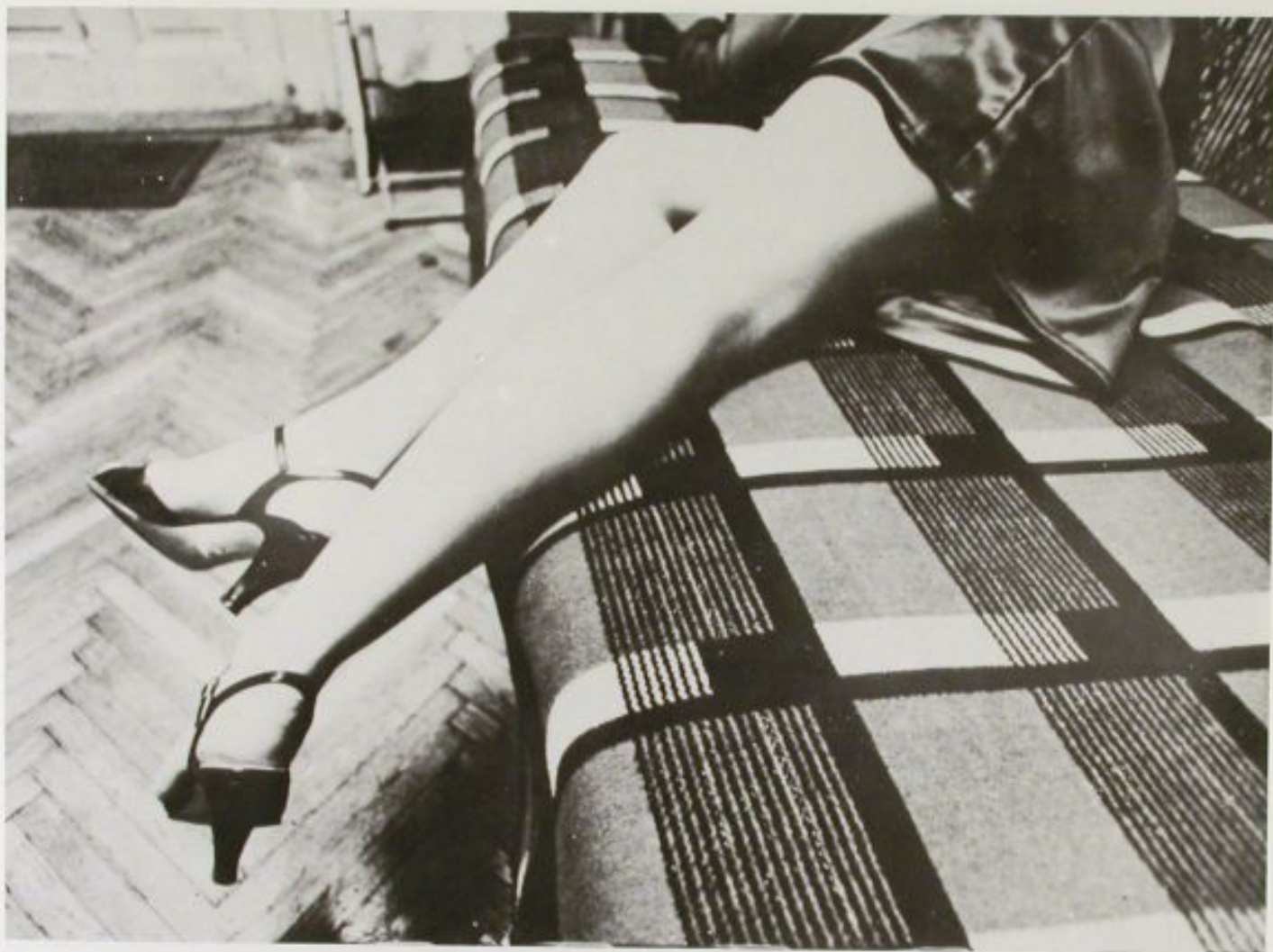

BARICZ Katalin
Cím nélkül I. • Without Title I.

BÁRÁNY Zoltán
Félelmeim • My fears

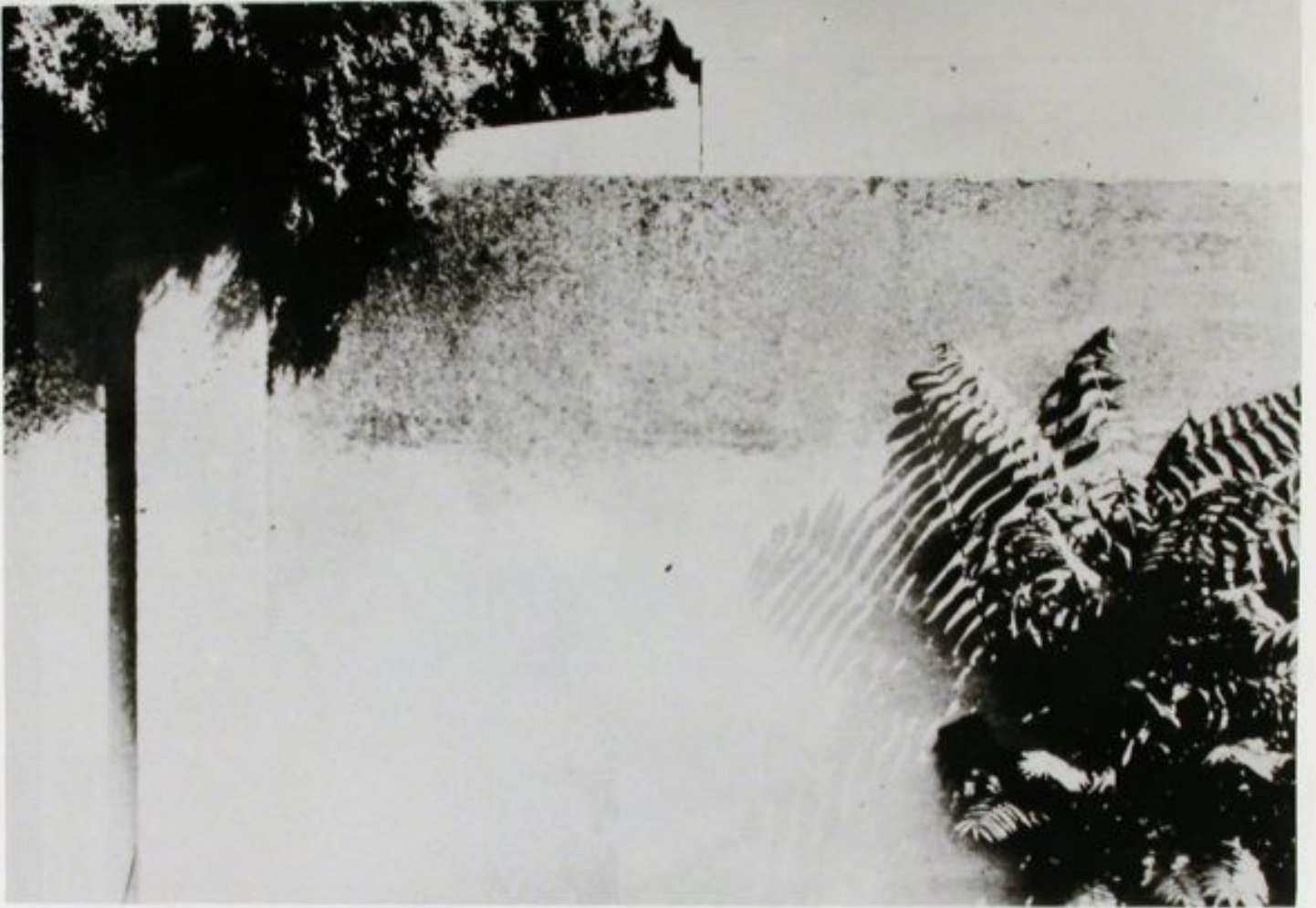
BENYHE János
Jelenleg II. • At present II.

BEREKMÉRI Zoltán
Spontán diagonál • Spontaneous Diagonal

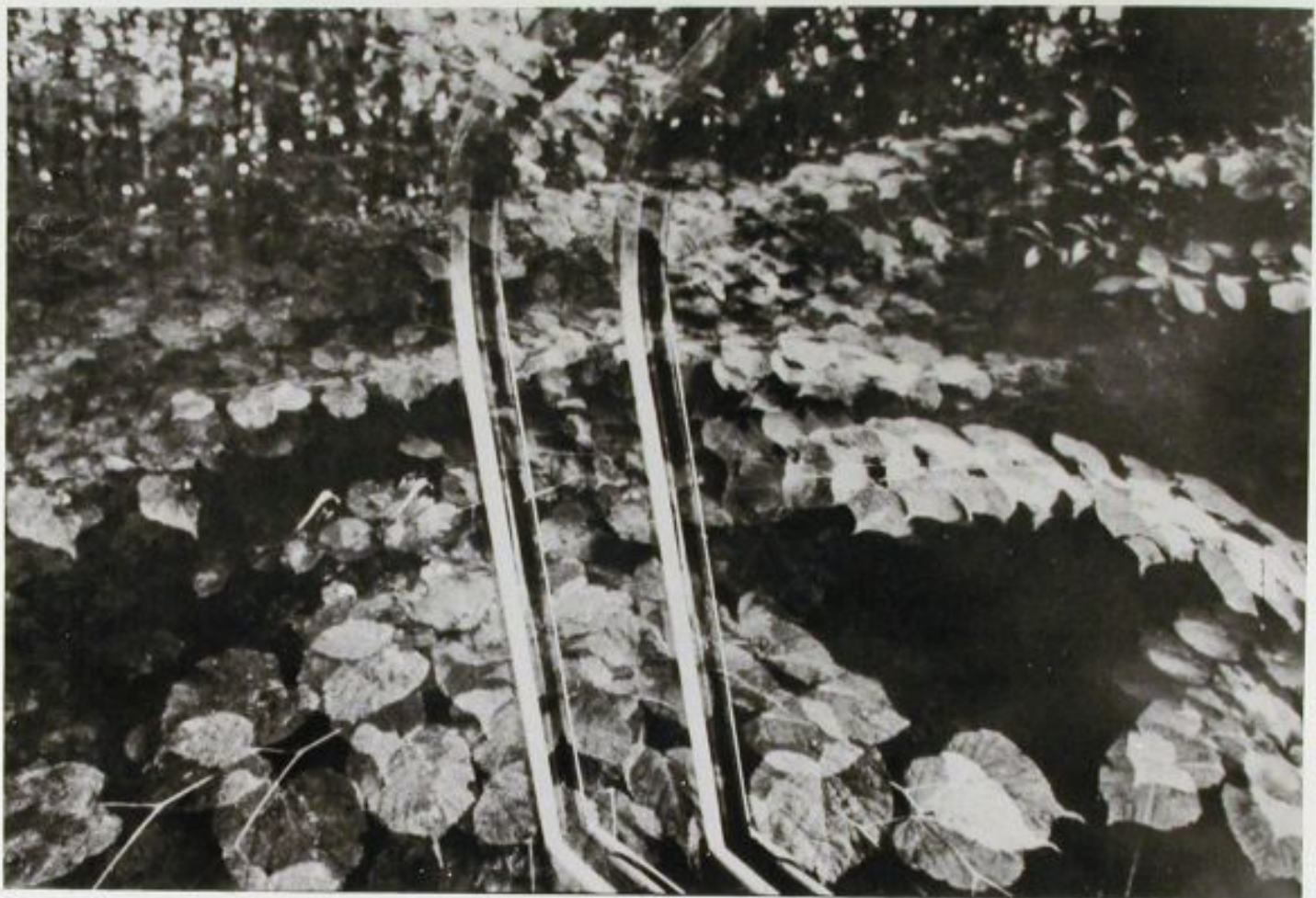
BONYHÁDI Károly
„258” (Romantika) • „258” (Romance)

BOROS György
Cím nélkül • Without Title

CSERI László
Versillusztráció III. • Poem Illustration III.

DALLOS László
Cím nélkül I. • Without Title

DEZSŐ Mihály
Cím nélkül VII, • Without Title

FEJÉR Ernő
Folyamat II, • Process II,

Fuszenecker Ferenc

Fuszenecker Ferenc 71

FUSZENECKER Ferenc
Sámános • Shaman

GYIMESSY Éva—NEMESI Tivadar
Sport II. • Sport II.

HARNÓCZY Órs
Illusztráció I. • Illustration

HORVÁTH Dávid
Falatozó • Person having a snack

JANKOVSKY György
SX-70 Kísérlet • SX-70 Experiment